

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Insertiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Vizită frățească

Între 23 octombrie—5 noiembrie 1962 a fost în țara noastră într-o vizită de răspuns, la invitația P. F. Patriarh Justinian, o delegație a Bisericii Ortodoxe surori din R. P. F. Iugoslavia, în frunte cu Sanctitatea Sa Gherman, Arhiepiscopul Peciului, Mitropolit al Carlovățului și Patriarh al Serbiei și Macedoniei. Sanctitatea Sa Gherman a fost însoțit de Prea Sfințiii Episcopi: Visarion al Banatului, Longhin al Zvornicului și Tuzlei, Simeon al Carlovățului de Sus, Vladislav al Zahumiei și Herțegovinei și Naum al Zletoviei și Strumiei, precum și P. C. Lor Blagota Gardășevici, decanul Facultății de Teologie din Belgrad, Prot. Mile Raiacovici, consilier, Macarie, egumenul mănăstirii Visiochih Deceana și protodiaconul Bojidar Tripcovici, secretarul cancelariei Arhiepiscopiei.

Delegația a vizitat atelierele Patriarhiei, tipografia, Institutul Teologic Universitar-București, mănăstiri din jurul Bucureștilor, etc. De asemenea a fost la Curtea de Argeș, unde era o serie de preoți la cursurile de îndrumare, apoi la episcopia Râmnicului-Vilcea, la Mitropolia Olteniei (Craiova) și la Mitropolia Banatului (Timișoara). În felul acesta ea a văzut și a apreciat diferite aspecte ale activității bisericești de la noi și marile realizări ale poporului român.

Delegația Bisericii Ortodoxe Sârbe a fost primită, în 2 noiembrie 1962, de Președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Române, dl Academician Ion Gheorghe Maurer. Departamentul Cultelor a dat o masă în cinstea sa, la care au participat Prea Fericitul Patriarh Justinian, membrii Sf. Sinod, reprezentanți ai corporațiilor și instituțiilor bisericești și ai altor culte din țara noastră.

Cu prilejul slujirii împreună a membrilor delegației și a ierarhilor și clericilor noștri, ca și cu prilejul diferitelor festivități s-au rostit cuvântări, în care s-au arătat străvechile legături dintre bisericile noastre și dintre cele două popoare și s-a evidențiat că vizita aceasta este o contribuție la continuarea și întărirea acestor legături frățești pentru binele Ortodoxiei ecumenice, pentru propășirea patriei și pentru pacea a toată lumea.

Astfel, ca să dăm un singur exemplu, la Sfânta Liturghie din 28 octombrie 1962, de la biserica Sf. Spiridon din București, Prea Fericitul Patriarh Justinian a spus — între altele — că vizita Sanctității Sale Patriarhului Gherman este o dovadă a dragostei, frăției și solidarității ce unesc Bisericile Ortodoxe surori sub bolta ocrotitoare a Ortodoxiei ecumenice. Sfânta noastră Ortodoxie, cea una și indivizibilă, e sămânța cea bună care păstrează în ea

tot ce e de trebuință, ca într-o zi să crească pomul unității bisericești a tuturor creștinilor. Păstrarea unității ecumenice este și va fi țelul suprem al tuturor Bisericilor Ortodoxe autocefale. La păstrarea și consolidarea acestei unități ecumenice contribuie din plin și vizita delegației ortodoxe sârbe prin perspectivele largi pe care le deschide prieteniei și conlucrării frățești între Biserica Ortodoxă Română și Biserica Ortodoxă Sârbă. Întărirea legăturilor frățești dintre Bisericile noastre este o poruncă sfântă evanghelică și obligație izvorâtă din trecutul comun, din străvechile relații de prietenie. Glasul istoriei comune ne îndeamnă să nu ne abatem de la acest drum al prieteniei, pe care am cules roade îmbelșugate. Amintind despre ajutorul primit de Biserica din Țările Române (Transilvania, Țara Românească și Moldova) de la Biserica Ortodoxă Sârbă și de ajutorul dat Bisericii Ortodoxe Sârbe de către Biserica noastră, ca și de lupta comună a popoarelor romîn și iugoslave pentru libertate, Prea Fericirea Sa conchide că avem o frăție de peste 1.000 de ani, întemeiată pe dreapta credință și pe un destin istoric comun.

Credința noastră ortodoxă și dragostea fierbinte față de popor sînt un tezaur de mare preț, care ne ajută să contribuim la năzuința omenirii care este însetată de pace. Această voință de pace o nutresc și popoarele noastre înfrățite, care muncesc pentru făurirea unei vieți mai bune. La această năzuință noi, creștinii, nu putem fi indiferenți, pentru că Mîntuitorul s-a întrupat ca să aducă pe pămînt pace. Bindecuvîntînd strădaniile popoarelor noastre pentru pace, Bisericile noastre își afirmă hotărîrea fermă de a întări dragostea între popoare, unitatea Bisericilor Ortodoxe, a Ortodoxiei ecumenice, spre a da un avînt mai mare luptei pentru pace și înfrățire.

Sîntem convinși că vizita aceasta va fi binecuvîntată de Dumnezeu cu roade duhovnicești, spre binele popoarelor romîn și iugoslave, a Bisericilor noastre surori, a sfintei Ortodoxii și spre preamărirea lui Iisus Hristos.

Sanctitatea Sa Patriarhul Gherman al Serbiei și Macedoniei a răspuns că invitația de a vizita Patriarhia Romînă a primit-o ca pe o invitație evanghelică, a Domnului nostru Iisus Hristos, ca în El să

(Continuare în pag. 2)

Ce ar aduce omenirii dezarmarea

Publicistul sovietic I. V. Lada, într-o carte intitulată: „Ce ar aduce omenirii dezarmarea”, înfățișează în mod documentat marile binefaceri morale și materiale pe care omenirea le-ar dobîndi prin înfăptuirea dezarmării generale și totale.

În cele ce urmează voi face unele spicuiuri din această carte atît de actuală și de interesantă.

Cel dintîi și mai însemnat cîștig pe care omenirea l-ar obține în urma dezarmării ar fi înlăturarea războiului cu tot cortegiul lui de nenorociri. Pentru a ne încredința de importanța înlăturării definitive din viața omenirii a războiului e de ajuns să ne gîndim ce a însemnat în istoria omenirii războiul. În privința aceasta, s-au făcut unele calcule și s-au dat cifre care sînt mai grăitoare decît orice cuvînt. Astfel un învățat elvețian a stabilit că în decursul întregii istorii omenești de 5559 ani, au fost în total 14.513 războaie, în care au murit 3.640.000.000 oameni, adică cu aproape un miliard mai mult decît populația de astăzi a globului. Pagubele materiale provocate de aceste războaie se ridică la suma de 500 miliarde de franci elvețieni. Numai pentru războaiele ce au fost între anii 1900—1953, s-a cheltuit suma fantastică de peste patru trilioane de dolari. Cu această sumă s-ar fi putut hrăni în mod gratuit cu pîine, întreaga populație a pămîntului, timp de o jumătate de veac, sau s-ar fi putut construi locuințe confortabile pentru 500 milioane familii, adică pentru două treimi din populația lumii.

Primul război mondial a costat peste 200 miliarde de dolari, fără a mai pomeni de morți, răniți, etc. Cu suma aceasta s-ar fi putut cumpăra cîte o casă pentru fiecare din cei 74.000.000 soldați cîți au fost mobilizați în acel război.

Cu cheltuielile ce s-au făcut pentru al doilea război mondial s-ar fi putut crea tuturor copiilor de pe glob posibilitatea să urmeze studii medii, s-ar fi putut construi cîte o vilă cu cinci camere fiecărei familii și cîte un spital la fiecare 5.000 locuitori de pe glob.

Numai în ultimii 10 ani s-au făcut în toată lumea cheltuieli în scopuri militare așa de mari, încît cu ajutorul lor s-ar fi putut construi 150.000.000 vile cu tot con-

(Continuare în pag. 2)

Vizită frățească

(Urmare din pag. 1)

ne îmbrățișăm frățește, să ne încălzim iubirea la flacăra credinței, să arătăm că sîntem hotărîți să păstrăm Ortodoxia comună, să întărim prietenia dintre Bisericile noastre și dintre popoarele noastre, și să continuăm a merge pe calea legăturilor noastre străvechi. Mărturisește apoi că a fost profund impresionat de cele văzute, de credința Bisericii Ortodoxe Române care este vie și luptătoare pentru idealurile înalte ale Ortodoxiei și ale popoului, ale omenirii întregi. Astfel Biserica Ortodoxă Română se impune ca un exemplu. Urmînd calea vechilor legături, să ne rugăm ca Domnul nostru Iisus Hristos să salveze omenirea de o catastrofă și să ne dea îmbelșugate daruri cerești și pămîntești. Exprimă bucuria că se întrunesc diferite confesiuni pentru a conlucra ca pe pămînt să fie pace și colaborare între popoare.

Reprezentanții celorlalte culte (*reformat, romano-catolic, luteran, mozaic, musulman, etc.*) au relevat — în cuvîntările rostite la festivități — armonia dintre Biserica Ortodoxă Română și cultele din țara noastră și colaborarea tuturor în acțiunea pentru înflorirea patriei noastre, Republica Populară Română, pentru biruința păcii în lume.

În Transilvania, delegația Bisericii Ortodoxe Sîrbe a făcut o vizită la Brașov. Marți, 30 octombrie 1962, orele 11, delegația Bisericii Ortodoxe Sîrbe a fost întîmpinată, din încredințarea I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, de P. C. vicar Traian Balașcu, P. C. consilieri și doi diaconi de la Sibiu, P. C. V. Coman, protopopul Brașovului, precum și de preoți și credincioși din orașul Brașov, la biserica Sf. Nicolae din Schei. Delegația era însoțită de P. F. Patriarh Justinian, P. S. episcop Teotist al Aradului, precum și de Prea Sfințitul episcop Antim și Visarion, vicari patriarhali.

Cuvînt de bun sosit a rostit P. C. vicar Traian Balașcu, care, printre altele, a spus:

„Cetatea Brașovului, cu străvechea biserică Sf. Nicolae din Schei, sînt fericite astăzi de a Vă putea primi pe Sanctitatea Voastră, împreună cu delegația Bisericii Ortodoxe din Republica Populară Federativă Iugoslavia.

Din încredințarea I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului, pe care o suferință trecătoare îl împiedică să fie de față la acest sărbătoresc popas al Sanctității Voastre pe plaiurile ardelen. Vă rog să-mi îngăduiți să Vă aduc un respectuos și cald salut în numele clerului și credincioșilor ortodocși din Transilvania.

Sîntem fericiți să constatăm că vizita Sanctității Voastre se înscrie în lungul șirag al legăturilor seculare dintre credincioșii ortodocși romîni și sîrbi, dintre Bisericile și popoarele noastre, care au trăit în frățească prietenie și s-au ajutat unii pe alții, atunci cînd soarta vitregă și-a abătut valurile de suferință peste unii sau peste alții”.

În continuare P. C. Sa face apoi un scurt istoric al legăturilor seculare frățești dintre cele două Biserici Ortodoxe, Română și Sîrbă, amintînd, de pildă, activitatea Sf. Nicodim, întemeietorul vieții monahale în Țara Românească și al mănăstirii Prislopului din Transilvania, tipărirea de cărți bisericești pe pămîntul țării noastre pentru nevoile ambelor Biserici, iar după 1700, marele sprijin pe care Biserica Ortodoxă Sîrbă l-a dat credincioșilor romîni din Transilvania împotriva uniației ș. a.

În încheiere P. C. vicar a spus: „Vizita pe care Prea Fericirea Voastră o întoarceți Prea Fericitului Patriarh Justinian astăzi va da prilejul și mai fericit ca legăturile de prietenie și colaborare să devină mai calde, mai apropiate, pentru o luptă comună întru sporirea unității Orto-

Ce ar aduce omenirii...

(Continuare din pag. 1)

fortul și s-ar fi pus astfel capăt crizei de locuințe în întreaga lume.

Iată ce a însemnat înarmarea: război, iar războiul a însemnat moarte, mizerie și tot felul de lipsuri!

Iată ce ar fi însemnat dezarmarea: pacea, iar aceasta ar fi adus cu sine: viață, pîine, locuințe pentru toți, bunăstare, școli, spitale, etc.

Firește că ori cît am plînge acum pe ruinele aduse de războaiele trecute, totuși trecutul nu-l mai putem schimba. Dar dacă acest lucru nu-l mai putem face, în schimb omenirea își poate pregăti și croi un viitor fericit și luminos, dacă știe să se folosească de experiența cîștigată în trecut, ferindu-se să mai repete greșalele de pînă acum. Cronicarul romîn spunea cu dreptate că „din cele trecute vremi, să le cunoaștem pe cele viitoare”. Aceasta înseamnă că un viitor mai bun și mai fe-

doxiei ecumenice, întru apărarea păcii și prieteniei între popoare, pentru dezarmare generală și totală, pentru triumful binelui asupra răului și pentru așezarea unei păci durabile între popoare și în lume”.

A răspuns Sanctitatea Sa Patriarhul Gherman, care a spus printre altele că este bucuros de a se afla în această biserică cu hramul Sf. Nicolae. Roagă pe bunul Dumnezeu și pe Sf. Nicolae din Mira Lichiei să ocrotească pe I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului și să-i dea însănătoșire deplină.

Venirea noastră aici, continuă Sanctitatea Sa, se situează pe aceeași linie cu a înaintașilor noștri, călugări și cărturari, care și-au desfășurat munca în Serbia și pe teritoriile românești în folosul aceleiași Biserici Ortodoxe, în folosul ambelor popoare, care erau amenințate să fie îngenunchiate de puterea semilunei, iar apoi să fie dezbinat de habsburgi. Iată pentru ce și noi venim astăzi cu aceleași sentimente de a reîmprospăta vechile legături sufletești, spre a adînci dragostea reciprocă și să slujim marilor idealuri de totdeauna ale popoarelor și Bisericilor noastre.

Noi sîntem o expresie a dragostei și cinstei de care se bucură la noi, în țara noastră și în Biserica noastră, poporul și Biserica DVoastră. Să ne silim să apropiem cît mai mult Bisericile și popoarele noastre, pentru binele și prosperitatea noastră reciprocă — își încheie Sanctitatea Sa Gherman cuvîntul său.

După ce s-au făcut prezentările convenite, înalții oaspeți au vizitat uzinele de tractoare din Brașov, care le-au făcut o profundă impresie, precum și Biserica neagră (Evanghelică) și Muzeul de pe lîngă biserica Sf. Nicolae.

A urmat apoi o masă comună, dată de Arhiepiscopia Sibiului, la care au participat și reprezentanți ai autorităților locale, precum și prim-preotul de la Biserica neagră, protopopul romano-catolic și preotul reformat din localitate.

Masă a decurs într-o atmosferă caldă, frățească, după care înalții oaspeți, luîndu-și rămas bun, au părăsit Brașovul, continuîndu-și vizita pe alte meleaguri ale minunatei noastre țări.

Vizita delegației Bisericii Ortodoxe Sîrbe — expresie a unității dintre Bisericile Ortodoxe Română și Sîrbă — a constituit o contribuție însemnată la întărirea dragostei frățești dintre Bisericile noastre și la întărirea Ortodoxiei ecumenice, la sporirea prieteniei dintre popoarele romîn și iugoslave, la servirea cauzei sfinte a păcii și înfrățirii între popoare.

T. R.

ricit, omenirea nu-l va avea, pînă cînd nu va renunța la război și deci la înarmare.

Din nefericire din pricina ațîțătorilor la război încă nu s-a ajuns la dezarmarea generală și totală și deci la o lume fericită fără arme și fără războaie. Cursa nebunească a înarmărilor continuă nestingherită. Un nou război însă va fi pentru omenire și mai dezastruos și mai costisitor decît ori care altul din trecut.

Este adevărat că forțele păcii au reușit pînă acum să împiedice dezlănțuirea unui război termo-nuclear. E un mare succes. E foarte mult. Dar cu aceasta totuși nu s-a realizat totul. Atîta vreme cît dezarmarea generală nu se înfăptuiește, iar cursa înarmărilor se desfășoară liberă, omenirea suferă din cauza poverii cheltuielilor de înarmare. Și povara acestor cheltuieli, care apasă pe umerii popoarelor, lipsește omenirea de o mulțime de bunuri. Cu cheltuielile ce se fac pentru construirea unui avion modern de vîntoare se poate da masa la 20 milioane de oameni. Și cîte avioane de acestea nu se construiesc în toată lumea? O rachetă balistică reprezintă costul a 60—70 case cu mai multe etaje, iar un crucișător costă cît un oraș cu 16.000 case. Un port-avion costă cît 3.000—4.000 săli de clase pentru învățămînt. Și acum să ne întrebăm: cîte rachete, cîte crucișătoare și port-avioane se construiesc în toată lumea, pentru a ne da seama cît de mult se păgubește omenirea prin înarmare.

Cheltuielile anuale ce se fac pentru război în lumea întreagă se ridică la 100 miliarde dolari. Cu aceste cheltuieli anuale ce se risipesc în scop distructiv, s-ar putea construi 10.000.000 locuințe, 50.000 școli și 10.000 spitale. În toată lumea sînt angajați în pregătirea de război 100 mil. oameni. Ei bine! cîte lucruri minunate nu ar putea înfăptui cei 100 mil. oameni cu cele 100 miliarde dolari, dacă ar fi angajați în lucrări constructive pentru binele întregii omeniri? Cu siguranță, că prin „oameni ai păcii” și prin construcții „pașnice”, omenirea s-ar apropie de o „epocă de aur”.

Al doilea cîștig pe care omenirea l-ar dobîndi prin dezarmarea generală și totală, ar fi: eliberarea ei de sub povara insuportabilă a cheltuielilor militare absurde și inutile.

Prin dezarmare, omenirii i se deschid și cele mai luminoase perspective de viitor. Dacă lumea s-ar dezarma, atunci umerii mijloace materiale și morale de care ea dispune ar fi utilizate în folosul omului și al propășirii civilizației, atunci îndrăznețele proiecte ce s-au făcut pentru combaterea „înghețului veșnic”, a deșerturilor și a regiunilor „cu insuficientă umiditate” s-ar putea pune în aplicare. Abia atunci se va putea porni ofensiva pentru lărgirea suprafețelor locuibile, transformarea climei globului și stăpînirea cosmosului. Mai sînt și alte probleme pe care urmează să le rezolve omenirea în viitor, cum e lupta împotriva bolilor, etc. Dar toate acestea și altele asemenea, vor fi rezolvate deplin dacă mai întîi se va realiza dezarmarea generală și totală.

Această problemă „cheie” — dezarmarea — nu mai este în vremea noastră o „utopie”, ci o problemă care poate și trebuie să fie rezolvată, spre binele și fericirea omenirii întregi. Garanție pentru biruința păcii și realizarea dezarmării o avem în forța Uniunii Sovietice și a țărilor socialiste și în lupta sutelor de milioane de partizani ai păcii, care pot impune pa-

Sfântul Vasile cel Mare

Unul dintre cei mai de seamă părinți ai Bisericii Ortodoxe este Sf. Vasile cel Mare. El face parte din grupa Scriitorilor bisericești Capadochieni împreună cu Sf. Grigorie de Nysa — fraatele său —, Sf. Grigorie de Nazianz, Amfilochie de Iconiu, Marcel de Ancira, Vasile de Ancira și Asterie al Amăsiei.

Sf. Vasile a văzut lumina zilei în anul 330 în Cezareea Capadochiei (Asia Mică), dintr-o familie cu multă evlavie. Tatăl lui, care purta același nume de Vasile, era un om cult și un cuvântător distins, iar mama sa Emilia era o femeie evlavioasă. Sf. Vasile a mai avut nouă frați, dintre care doi au ajuns și ei episcopi: Grigorie de Nysa și Petru de Sevasta, iar alții doi monahi: Naucrati și Macrina cea Tinăra.

Prima educație Sf. Vasile o primește în familie de la tatăl său Vasile și de la bunica sa Macrina. Studiile mai înalte de retorică și filozofie le face la școala din Cezareea Capadochiei — unde tatăl său era retor — și unde îl cunosc pe Sf. Grigorie de Nazianz, apoi le continuă la Constantinopol și le desăvârșe la Atena. La Atena a stat vreo 4—5 ani, unde a studiat: retorica, gramatica, filozofia, astronomia, geometria și medicina. În timpul studiilor la Atena, va lega o strânsă prietenie cu Sf. Grigorie de Nazianz. Aici a avut profesorii cei mai renumiți: Libaniu, Proheresiu și Himeriu. Cei doi prieteni, Vasile și Grigorie, duc o viață aici care poate fi model pentru teologii din toate timpurile. Cunoșteau în Atena numai două drumuri: unul ce ducea la biserică și altul ce ducea la școlile înalte în care se cultivau. S-a întors în patrie pe la anul 355, unde a predat cîtăva vreme retorica. În acest timp el a fost cîștigat pentru misiunea bisericească de sora sa Macrina.

Cu scopul de a cunoaște felul cum e practică viața monahală, el face călătorii la cele mai vestite mănăstiri din Egipt, Palestina, Siria și Mesopotamia între anii 360—361. După această călătorie Sf. Vasile împarte averea ce o avea săracilor și întemeiază pe malul râului Iris, nu departe de Neocezareea, o mănăstire. Aici trăind o viață de adevărat monah, scrie regulile după care să trăiască monahii. Aceste reguli au fost introduse apoi în întreaga Biserică, iar călugării din Biserică răsăriteană se conduc pînă azi după ele.

cea și dezarmarea. Generației actuale îi va fi dat să vadă împlinirea previziunii lui V. Hugo, care a spus: „Va veni o zi cînd tunurile vor fi expuse în muzee, așa cum se expun azi instrumentele de tortură și oamenii se vor minuna cum de a fost posibilă o asemenea barbarie”.

Creștinii se bucură de orice progres ce se face pe calea dezarmării, fiindcă știu că în felul acesta se împlinesc marea profeție a lui Isaia, care a spus cu milenii înainte, că va veni o vreme cînd oamenii: „Preface-vor săbiile în fiare de pluguri și lăncile lor în seceri, nici un neam nu va mai ridica sabia împotriva altuia și nu-și vor mai face războaie” (Is. 2, 4). Într-o lume fără arme și deci fără războaie, viața morală și fizică a oamenilor va fi mai fericită și mai ocrotită, încît „să nu mai fie acolo copii care mor în floarea vîrstei și nici bătrîni care nu ajung la capătul vieții lor. Căci cine va muri la o sută de ani va fi tînăr și cine nu va atinge-o va fi blestemat”, „căci vîrsta poporului meu va fi ca vîrsta copacilor” (Is. 65, 20, 22).

Se înțelege de la sine că o astfel de durată a vieții omenești, de care ne vorbește Biblia, nu este cu puțință decît într-o lume fără arme și fără războaie.

Prot. A. Radu

Pentru a avea pe cineva care să-l ajute la munca sa, chemă la el pe prietenul său de studenție Sf. Grigorie de Nazianz (Teologul). Împreună studiază acum pe unul din cei mai mari gânditori creștini, Origen, din ale cărui scrieri aleg ei cele mai frumoase părți și le adună într-o operă numită Filocalia.

Dar nu va sta mult în mănăstirea de pe malul râului Iris, căci după cinci ani este hirotonit diacon, iar ceva mai tîrziu preot de către Episcopul Eusebiu din Cezareea Capadochiei. Acesta — fiindcă auzise că Sf. Vasile cel Mare este un om cu multă cultură și cu viață religioasă morală frumoasă — îl luă pe lîngă sine ca să-i fie sfătuitor în felurite chestiuni bisericești și ajutor în păstoria credincioșilor din episcopie.

În anul 368, cînd pe acolo a fost o mare foamete, Sf. Vasile împărți întreaga sa avere — pe care o moștenise de la mama sa — săracilor. În același timp prin cuvîntările sale mîngîia și îmbărbăta pe credincioși. În urma cuvîntărilor lui, dragostea creștină a început să-și arate roadele: creștinii se ajută unul pe altul, cei ce aveau dînd din ale lor și celor lipsiți.

La anul 370, Sf. Vasile a fost ales mitropolit al Cezareei. Programul de activitate — din momentul instalării ca mitropolit — și l-a întocmit în două direcții: în interiorul bisericii și în exteriorul bisericii. Activitatea pe care o desfășoară în interiorul eparhiei este plină de roade. El a dat credincioșilor săi cele mai clare explicații în legătură cu abaterile de la credința ortodoxă, a mîngîiat pe credincioșii în necazuri prin înțeleptele sfaturi pastorale, a alinat durerile pricinuite de nedreptățile sociale care existau în acea vreme destul de multe. În acest scop după cum am mai spus a împărțit întreaga sa avere săracilor, a înființat instituții de binefacere socială: azil, ospătărie, casă pentru readucerea fetelor căzute, spital, școli de meserii; foarte aceste instituții fiind cunoscute sub numele de Vasiliada. Nu a încetat nici o clipă să critice pe cei bogăți; n-a făcut deosebire între oameni pentru că erau de credințe sau limbi diferite. A scurțat vechea sfîntă liturghie. De atunci avem „Liturghia Sf. Vasile cel Mare”. Ea se oficiază de zece ori pe an, și anume: în duminicile marelui post (afară de duminica Floriilor), în joia și sîmbăta mare, în ajunul Nașterii Domnului, în ajunul Bobotezii și în ziua de Sf. Vasile (1 ianuarie).

În exteriorul bisericii Sf. Vasile a încercat să împace bisericile orientale făcînd apel la Sf. Atanasie cel Mare și la papa Damasus. La fel a încercat o împăcare între bisericile din Orient și Apus, împărțite din cauza unei schisme numite meletiene. Se poate spune că Sf. Vasile a fost în această privință primul Sfînt Părinte care a luptat pentru unitatea Bisericii și poate fi socotit ca un înaintemergător al discuțiilor care se poartă în zilele noastre, pe această temă.

Sf. Vasile a fost un mare preot, mare liturghisitor, mare pedagog, mare prieten, mare organizator, mare teolog.

În urma unei vieți ascetice și plină de griji și lupte, pentru binele Bisericii, își zdruncină sănătatea, care de fapt era șubredă de la natură, și neavînd încă vîrsta de cinci zeci de ani impliniți, moare la 1 ianuarie 379, plîns de toți, numit fiind încă de pe atunci Vasile cel Mare. Ultimele lui cuvinte au fost îndreptate către Dumnezeu, zicînd: „În mîinile Tale îmi dau sufletul meu”.

Sf. Vasile cel Mare a lăsat în urma sa foarte multe scrieri. Scrierile lui au o importanță foarte mare pentru credință și sînt în primul rînd îndrumătoare pentru învățătura ortodoxă. Ele pot fi împărțite în: *Scrieri dogmatice* (în care apăra credința ortodoxă și combate ereziile); *Ascetice* (în care se dau îndrumări pentru viața călugărească, învățături morale); *Omili* (în care ex-

plică crearea lumii, interpretează Psalmii, cartea lui Isaia); *Cuvîntări* (în care combate ereziile care existau pe atunci, condamnă pe bogății hrăpăreți, ia atitudine contra bețivilor, vorbește despre invidie, despre muncă, etc.); mai are apoi *scrieri Liturgice, Canonice și Epistole*.

Învățăturile Sf. Vasile cel Mare ni-l arată ca pe un mare dascăl al Bisericii. De aceea Biserică noastră folosește și azi învățăturile acestea înțelepte. El a preamărit munca și pe muncitor și a condamnat lenea și pe cel ce trăiește de pe urma muncii altora. El a arătat că Dumnezeu a dat lumea, cu tot ce este în ea, nu numai pentru unii, ci pentru toți oamenii, ca toți să se bucure de bunurile pămîntului, nu unii să aibă prea mult și alții nimic. El a spus că viața în colectiv este superioară vieții singuratice (de unul singur). El a fost un luptător împotriva certurilor, dezbinărilor și războaielor și a promovat bunînțelegere, unitatea și Pacea.

Lucrarea misionară dusă cu cuvîntul, cu fapta și cu scrisul, a fost unul din capitolele cele mai strălucite ale vieții lui: prin această lucrare el a scăpat Biserică de primejdia împărțirii într-o mulțime de secte.

Lucrarea pastorală a Sf. Vasile cel Mare este o comoară de învățăminte pentru preotul și creștinul zilelor noastre.

Urmînd pilda lui, creștinii de azi sînt oameni harnici, muncesc în colectiv, luptă pentru pace și pentru înfrățirea și unirea tuturor.

Diacon C. Voicu

Pentru pace

La 13 noiembrie 1962 a avut loc conferința de orientare a preoților ortodocși din prot. Aleșd (Reg. Crișana). După cuvîntul de deschidere al Pr. prot. I. Ivanciuc și după cuvîntul delegatului chiriarhal, I. P. C. vicar Dr. Augustin Paul, care aduce binecuvîntarea P. S. Valerian al Oradiei, preotul Tamba Vasile (Chistag) citește conferința despre: „Acțiuni și rezultate în lupta pentru pace în anul 1962”. El trece în revistă acțiunile și rezultatele mai importante ale anului 1962 în lupta pentru dezarmare generală și pace, luptă dusă de popoarele lumii, în frunte cu Uniunea Sovietică și sprijinită de Bisericile creștine prin Mișcarea creștină pentru pace și alte manifestări.

La *discuții* Pr. Popescu Emil arată datoria preotului de a propovădui pacea între credincioși; Pr. Motoc Alexandru relevă îndemnul pentru pace din pastoralele Ierarhilor Bisericii Ortodoxe Romîne; Pr. Popa Ștefan precizează că preoții trebuie să lupte pentru pace nu numai cu vorbe, ci și cu fapte; Pr. Bocșan Moise spune că preotul trebuie să îndrume pe credincioși pe calea păcii și a întăririi prieteniei cu Uniunea Sovietică, garanția păcii și progresului; Pr. Dan Ioan arată cum a lucrat el în parohie și cheamă la sprijinirea muncii de dezvoltare a gospodăriilor agricole colective.

I. P. C. vicar Dr. Paul Augustin încheie cu îndemnul ca învățămintele acestei conferințe de orientare să fie difuzate între credincioși. Să intensificăm acțiunea noastră în lupta pentru pace. Să fim buni cetățeni ai patriei. Să sprijinim gospodăriile colective.

După aceea preoții Terebenț Aurel, Bocșan Moise, Domocoș Dumitru și Vașadi Florian au prezentat rapoarte de activitate pastorală și socială.

Pr. prot. I. Ivanciuc evidențiază pentru activitatea lor pe anul 1962 pe preoții A. Popovici, I. Dan, D. Domocoș, M. Popovici, L. Apăteanu, I. Țirba ș. a.

Conferința de orientare a arătat că preoțimea din prot. Aleșd își cunoaște datoria și este alături de popor în lupta lui pentru pace și în munca lui pentru viața cea nouă. N.

Despre iertare

În fiecare zi, ba încă și de mai multe ori pe zi, noi ne înfățișăm înaintea lui Dumnezeu cu rugăciunea de a ne ierta nouă greșalele noastre. Această cerere o facem lui Dumnezeu cu înseși cuvintele pe care de la Mîntuitorul nostru Iisus Hristos le-am învățat. Așadar, zicem către Părintele ceresc, precum învățați am fost: „Și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri” (Matei 6, 12; Luca 11, 4).

De multe ori, rostind în grabă cuvintele „și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri”, noi nu ne oprim cu cuvenita atenție nici măcar asupra cererii de iertare, deci cu atît mai puțin asupra cuprinsului întreg al acestor cuvinte. Cînd însă mai cu luare aminte ne gîndim asupra cuprinsului întreg al acestor cuvinte de cerere către Dumnezeu, de obicei noi desprindem din ele numai datorîia de a ierta și noi celor ce ne greșesc. Dar cuvintele acestea, așa cum de Domnul și Mîntuitorul nostru ne-au fost date, cuprind mai mult decît cererea noastră de a fi iertați de Dumnezeu și datorîia noastră de a ierta celor ce ne greșesc. Ele cuprind și chipul iertării.

Noi zicem: „Iartă-ne nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri”, prin urmare cerem să fim iertați așa cum noi înșine iertăm. Dacă am zice către Dumnezeu să ne ierte nouă greșalele cînd iertăm, sau cît iertăm sau de cîte ori iertăm noi greșiților noștri, atunci noi ne-am îndatora numai la iertare, ori cum ar fi ea. Dar de vreme ce învățați am fost de Domnul să cerem iertarea greșalelor noastre, așa cum iertăm și noi greșiților noștri, deodată ne îndatorăm și la iertarea înșăși, ca și la felul iertării.

Cum anume trebuie să iertăm celor ce ne greșesc, ne spune Mîntuitorul în pilda cu cei doi datornici (Matei 18, 23—35). În această pildă se vorbește despre un împărat care, făcînd șecotelă cu datornicii săi și găsind pe un slujitor al său că îi datora zece mii de talanți, rugat fiind de acela să-i mai îngăduiască pînă ce va plăti, i-a iertat întreaga datorie. Cel iertat, însă, n-a vrut să îngăduiască pe un datornic al său, ce îi datora numai o suflă de dinari, deci o sumă foarte mică, în raport cu cea care i-a fost iertată lui, ci îl silea să-i plătească toată datorîia. Aceasta văzînd-o cei împreună slujitori cu dînsul, l-au încunostiințat pe împăratul despre răutatea celui ce i se iertase o datorie atît de mare. Împăratul a pedepsit această lipsă de înțelegere, dîndu-l pe mîna chinuitorilor, pînă ce va plăti și el datorîia de zece mii de talanți.

Învățătura din această pildă o scoate însuși Mîntuitorul în cuvintele: „Tot așa și Tatăl meu cel ceresc vă va face vouă, dacă nu veți ierta — fiecare fratelui său — din toată inima” (Matei 18, 35).

Din cuvintele spuse de Mîntuitorul ca încheiere la pilda cu cei doi datornici, noi înțelegem că avem datorîia să iertăm din toată inima celor ce ne greșesc, bine știînd că osîndă îi așteaptă pe cei ce nu iartă greșiților lor.

Știînd acestea, cînd ne rugăm ca Tatăl ceresc să ne ierte greșalele noastre așa cum noi iertăm celor ce ne greșesc nouă, să ne aducem totdeauna aminte că avem datorîia de a ierta „din toată inima”.

Dar ce însemnează a ierta din toată inima? La această întrebare ne răspunde Legiuitorul acestui fel de iertare, adică Fiul lui Dumnezeu. Răspunsul la întrebarea: ce însemnează a ierta din inimă, ni-l dă El în pilda cu fiul risipitor (Lc. 15, 11—32), unde vedem un tată cu adevărat iertător din inimă. Să ne aducem aminte ce ni se spune în această pildă cu privire la felul cum a primit acel tată pe fiul său ce se întorcea la casa părintească, după ce și-a irosit toată averea pe care o primise. În această pildă

ni se spune că, „pe cînd era el (fiul cel întors) încă departe, l-a văzut tatăl său și s-a înduioșat și alergînd (la el) a căzut pe grumajii lui și l-a sărutat” (Lc. 15, 20). Cu aceasta s-a făcut începutul iertării. Aceasta a fost cea dintîi dovadă a iertării din inimă. Inima cea bună, însă, cînd iartă face tot ce trebuie de făcut, pentru a se șterge toată pomenirea răului. De aceea și acel tată iertător, la prima dovadă de iertare a adăugat încă și altele, căci ne spune sfînta Evanghelie mai departe, că „tatăl a rostit către slugile sale: Aduceți, degrabă, haina cea mai bună (deci nu o haină oarecare, ci haina cea mai bună) și îmbrăcați-l cu ea; și puneți-i inel în deget și încălțăminte în picioare” (Lc. 15, 22).

Nici cu acestea nu i s-a părut tatălui că a făcut destul pentru a se simți fiul său iertat de greșala ce i-o făcuse, de aceea a adăugat: „Apoi aduceți vițelul cel mai gras de îl făiați. Și să mîncăm și să ne veselim, căci acest fecior al meu era mort și a înviat, era pierdut și s-a aflat” (Lc. 15, 23, 24).

Mai era încă ceva de făcut pentru deplina mulțumire a inimii iertătoare: Feciorul lui cel mare, fratele celui ce fusese risipitor, era mîhnit pentru buna primire ce i se făcuse celui ce și-a cheltuit partea de avere. Acesta trebuia adus la gînduri mai bune, trebuia adus la înțelegere și la bucurie. De aceea tatăl îl îmbuna și pe acesta și se silea să-i potolească mînia (Luca 15, 28, 31—32).

Iartă din inimă acela care, după exemplul tatălui celui fiu risipitor, face totul pentru ștergerea greșelii, primește pe cel ce i-a greșit, ca și cînd acela nu i-ar fi pricinuit nici o nemulțumire.

Toate acestea avîndu-le în vedere, Părinții cei duhovnicești învață că cei ce iartă se cuvine să fie față de cei ce le-au greșit, ca și cînd aceștia nu le-ar fi pricinuit nici o nemulțumire, ca și cînd ar fi murit înainte de a se întîmpla pricina pentru care iertare se cuvine. Cu alte cuvinte, cel ce iartă trebuie să fie față de cel ce i-a greșit cu înțelegerea și dragostea cea mai dinainte de greșală.

Iertarea din inimă este fără patimă. Ea nu mai pomenește răul, ci se șfîește și să-l mai amintească măcar în cuget. Iertarea din inimă uită răul cu desăvîrșire. Spre iertarea din inimă merge acela care cu osteneală se silește a nu mai pomeni greșala, iar din inimă iartă cel care nîcicum n-o mai pomenește.

Știm acum că trebuie să iertăm din inimă, știm și ce înseamnă a ierta din inimă. Se pune întrebarea: Cum poate cineva să ajungă să ierte din inimă? La această întrebare ne răspund Părinții cei duhovnicești. De la ei aflăm că iartă din inimă creștinul care s-a pătruns de adevărul că precum iartă el, așa îi iartă și lui Dumnezeu. Prin urmare, iartă din inimă credinciosul, care este conștient că el însuși are trebuință de iertare de la Dumnezeu și că Dumnezeu îi iartă lui numai în măsura în care el însuși iartă celor ce îi greșesc.

Cel ce s-a pătruns de convingerea că este de trebuință ca el să ierte din inimă, încă nu poate a ierta cu desăvîrșire, dacă nu viețuiește întru smerenia, care îl face să aibă înțelegere față de neputința firii omenești, sau îl încredințează că toată bunătatea ce se ivește în suflet este un dar al lui Dumnezeu. Ca să iertăm din inimă este de trebuință să ne cunoaștem propria noastră slăbiciune și să știm că de avem ceva bun în suflet, aceasta este un dar de la Dumnezeu.

Ajutător spre iertarea din inimă ne este, apoi, și gîndul la moarte. Știînd noi că moartea poate să vină fără de veste, sîntem cu grijă, ca nu cumva avînd pomenire de rău, moartea să ne găsească întru neîmpăcare, și să ducem în lumea de dincolo răutatea miniei. De aceea ne vom grăbi să iertăm din inimă și fără întîrziere pe cei ce ne greșesc.

Din învățăturile

Sf. Ioan Gură de Aur

— „Să umblați întru dragostel”. Iată baza tuturor, căci unde este dragoste, acolo nu poate fi nici iuțime, nici mînie, nici hulă, căci toate relele sînt alungate. (Omilia 17 la Efeseni)

— Dacă ne întrebăm cine este Mamona? — Răspunsul este: Lăcomia.

— Cine oare se închină mai întîi lui Dumnezeu? Cei care stau la rugăciune cu toată regularitatea, sau aceia care fac voia Lui? Desigur că aceștia din urmă. (Rugăciunea deci, pentru a ne fi de folos, trebuie mereu însoțită și de împlinirea voii lui Dumnezeu). (Omilia 18 la Efeseni)

— Cel ce vorbește multe lucrează puține, pe cînd cel ce lucrează mult nu vorbește nimic fără timp și fără rost. (Omilia 19 la Efeseni)

— De nu va fi cineva supus și respectuos către părinții săi, niciodată nu va fi blind și îngăduitor cu alți oameni.

— Părinții culeg cei dintîi roadele dacă cresc pe copiii lor obraznici, nerușinați, neascultători, etc.

— Faptele (cele bune) nu vorbește ne cîștigă împărăția cerurilor.

— Dumnezeu nu vine în ajutorul celor ce dorm, ci în ajutorul celor ce se obosesc și muncesc. (Omilia 21 la Efeseni)

— Dacă cineva ar întrebă: De unde oare a venit în lume sclavia? —, eu voi răspunde: Lăcomia a născut sclavia; barbaria și nesațul de averi a născut acest păcat. (Omilia 22 la Efeseni)

— Niciodată să nu te rogi lui Dumnezeu cu gura căscată, scărpinîndu-te sau fără nici o băgare de seamă la ceea ce vorbești.

— Dacă este pace va fi și dragoste, iar dacă este dragoste va fi și pace. (Omilia 24 la Efeseni)

— Noi nu vom da seama numai de propriile noastre rele, ci și de acelea prin care am scandalizat pe alții. (Omilia 26 la Romani)

— Nimic nu poate procura omului o mulțumire mai mare ca o conștiință curată. (Omilia 24 la II Corinteni)

— Pentru aceea au fost trimiși Apostolii ca să spună ceea ce au auzit, nu ca să adauge de la dînsii ceva.

— „Har vouă și pace!”. O, ce salutare frumoasă, care poartă cu sine mii de bunătăți. (Omilia 2 la Romani)

— Bunătatea o arată Dumnezeu ca să te scapi de păcate, iar nu ca să mai adaugi.

— Dumnezeu nu se uită la persoane, nu cercetează valoarea din afară a persoanelor (fața cuiva, hainele, rangul, etc.), ci valoarea lor lăuntrică, adică valoarea faptelor.

— Ar trebui ca noi să ne întristăm nu atunci cînd sîntem pedepsiți, ci atunci cînd păcătuim.

— Să înălțăm slavă lui Dumnezeu prin fapte, căci nu este de ajuns numai prin vorbe. (Omilia 6 la Romani)

— Dumnezeu a făcut și face totul ca viața noastră să fie dreaptă și să strălucească peste tot.

— Cum poate să îndrepte pe alții, cel care nu-și poate îndrepta nici propriul său suflet? (Omilia 7 la Romani)

— Dacă Dumnezeu nu iartă păcatele celor care nu le iartă pe ale semenilor lor, apoi cum va da iertare celor care nedreptățesc pe alții?

— Să nu ne gîndim cum să lăsăm pe copiii noștri bogați, ci cum să-i lăsăm virtuoși (de omenie, folositori semenilor adică). (Omilia 8 la Romani)

Toate aceste strădanii de a ierta din inimă, să le împreunăăm cu rugăciunea către Dumnezeu, ca să ne ajute nouă să urmăm celor ce din inimă au iertat, ca și parte să avem cu ei în Împărăția cerească. Ierodiaconul *Teofil*